

Τραπ. Χαλδ.) Σῦρ.: *Γαλατώνω τὰ κορασίτας* Χαλδ. *Γαλατώνω τὴ θιβράν* (σουπάν) αὐτόθ. *Γαλαχτώνω τ' ἀλεύρι καὶ κάνω τραχανᾶ* Σῦρ. 3) Λερώνω, ρυπαίνω μὲ γάλα Κρήτ. Πόντ. (Ἀμισ. Ὁφ. Τραπ. Χαλδ.): *Ἀσ' σὰ χορ-τάρᾱ ἐγαλακτῶσαν τὰ θέρᾱ μ'* (ἀπὸ τὰ χόρτα ἀλείφθησαν μὲ γάλα τὰ χέρια μου) Χαλδ. *Ἐγαλάτωσα τὰ χέρια μου καὶ βγάνουνε θρασά* (δυσοσμίαν) Κρήτ. *Ἐγαλάτωσαν τὰ λώματα τ'* (τὰ ροῦχα του) Τραπ. *Τὸ μωρὸ ἐγαλάτωσε τὰ θέρᾱ ὅτε* (τὰ χέρια του) Ὁφ. 4) Ἐπιχρίω διὰ διαλελυμένης ἀσβέστου, ἀσπρίζω, ἀσβεστῶνω Λέρ. Πάτμ. Πελοπν. (Καλάμ. Λακων. κ. ἁ.) Ρόδ. Σύμ. Χίος κ. ἁ.—Λεξ. Μπριγκ.: *Κάθε Λαμπρὴ γαλατσώνουν τὰ σπίτια* Πάτμ. 5) Ὑπορρίπτω κατ' ὀλίγον ὕδωρ εἰς τὴν ζύμην, τὴν ὁποίαν ζυμώνω Πελοπν. (Καλάβρυτ.): *Γαλαχτώνω τὸ ψωμί.* Β) Ἀμτβ. 1) Πληροῦμαι γάλακτος, ἐπὶ τῶν μαστῶν γυναικῶν καὶ ζῳῶν Κρήτ. Πελοπν. (Καλάβρυτ. Κλουτσιογ.) Πόντ. (Ἀμισ. Κερασ. Ὁφ. Τραπ. Χαλδ.) Ρόδ. Στερελλ. (Αἰτωλ.) κ. ἁ.: *Ἀρχινάει νὰ γαλατώνῃ ἡ γίδα Κλουτσιογ. Γαλατώνου δὲ βυζά τζης* Κρήτ. *Ἐγαλάτωσε τὸ ζῷ Ὁφ. Γαλάτουσαν τὰ πράματα* Αἰτωλ. *Γαλαχτώνουν οἱ προβατίνες* Καλάβρυτ. Μετοχ. *γαλατωμένος*, ὁ ἀποδίδων πολὺ γάλα, ἐπὶ ζῳῶν Πόντ. (Χαλδ.): *Γαλατωμένον πρόβατον-χτήνον* (ἀγελάδα). Συνών. *γαλατεύω*. 2) Λαμβάνω γαλακτώδη σύστασιν, ἐπὶ τῶν σιτηρῶν πρὸ τῆς πλήρους ὀριμάνσεως καὶ στερεοποιήσεως τοῦ καρποῦ Κῶς Μακεδ. (Καταφύγ.) Πελοπν. (Καλάβρυτ. κ. ἁ.) Στερελλ. (Αἰτωλ.) κ. ἁ.—Λεξ. Αἰν.: *Γαλάτωσε τὸ σπαρτὸ* Καλάβρυτ. *Τὰ στάχυα γαλατσώνουν* Κῶς *Στάχυα γαλατωμένα* αὐτόθ. *Τὰ στάχυα τὸν Ἀπρίλ' γαλατῶν'νι* Αἰτωλ. 3) Ὀριμάζω Πόντ. (Χαλδ.): *Τ' ἀχράδᾱ ἐρχίνεσαν νὰ γαλαχτῶν'νε.*

γαλαύτα ἡ, Κρήτ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. *γαλευτής* ἀντὶ *γαλεύτα*. Ἡ τοῦ τόνου μετακίνησις πιθανῶς κατὰ τὸ *λεκάνη*.

Πηλίνη λεκάνη εὐρεῖα καὶ ἀβαθής. Ἐντὸς τοιούτων λεκανῶν κατανέμουν οἱ ποιμένες τὸ γάλα διὰ νὰ σχηματισθῇ ὁ ἐπίπαγος.

γαλαντίδι τό, Κρήτ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. *γαλαύτα* καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. — *ίδι*.

Πήλινον δοχεῖον χρησιμεῖον εἰς μεταφορὰν φαγητοῦ εἰς τοὺς ἔξω τοῦ χωρίου μένοντας ποιμένας.

γαλαφόρος ἐπίθ. Πόντ. (Τραπ.) — Αἰθέρου Τραγοῦ-δια τῶν Ἑλλήνων 2(1952) 294. Θηλ. *γαλαφόρα* Πόντ. (Τραπ. Χαλδ. κ. ἁ.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. *γάλα* καὶ τοῦ ρ. *φέρω*. Ὁ σχηματισμὸς κατ' εὐθείαν ἐκ τῆς ὀνομαστικῆς τοῦ οὐσιαστικοῦ ἀντὶ *γαλατοφόρος*.

1) Ὁ ἔχων πολὺ γάλα καὶ συνεκδοχικῶς ὁ ἔχων στήθη μεγάλα, ἐπὶ γυναικὸς Πόντ. (Τραπ.) — Αἰθέρος ἔνθ' ἄν.: ἄσμ.

Νασὰν τὴ μάγναν ποῦ γεννᾷ τὰ τράντα χρόνᾱ μίαν κ' εὐτάει υἱὸν Τραντέλλεον καὶ νύφην γαλαφόρον

Τραπ.

Ποιὰ εἶν' σὰν τὴ μάγνα ποῦ γεννᾷ τὰ τράντα χρόνᾱ μία καὶ κάνει γιὸ Τριαντατέλλεον καὶ νύφη γαλαφόρο; Αἰθέρος ἔνθ' ἄν. Τὸ θηλ. *Γαλαφόρα* ἐν τῇ ἐννοίᾳ τῆς παραγωγῆς πολὺ γάλα καὶ ὡς ὄνομα ἀγελάδος Πόντ. (Τραπ. Χαλδ.) 2) Ὁ λευκὸς ὡς τὸ γάλα Ποντ. (Χαλδ.): ἄσμ.

Ἡῦρεν ἡ ψὴ μ' ντ' ἐράευσεν, ἄρ' τὴν ἀγάπ' ντ' ἐθέλ'να, κορ'τζόπον δωδεκάχρονον κί ἀρχοντοφανηγμένον, τρυγόναν κατατόρνευτον, ἀσπρεσαν, γαλαφόραν

(ἀρχοντοφανηγμένον = ἔχον ἀρχοντικὴν, πλουσίαν ἐμφάνισιν) Χαλδ.

γαλαχτάκι τό, Πελοπν. (Μάν.) *γαλαχτάκ'* Στερελλ. (Αἰτωλ.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. **γαλαχτός* καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. — *άκι*.

Πόα τις τῆς τάξεως τῶν καρποφυλλωδῶν (caryophyllaceae).

γαλαχτερίδι τό, Πελοπν. (Μάν.) *γαλαχτερίδ'* Στερελλ. (Αἰτωλ.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. *γαλαχτερός*, δι' ὃ *γαλατερός*, καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. — *ίδι*.

Ἀρνὶ τὸ ὁποῖον ἀκόμη θηλάζει. Συνών. *βυζαστάρι* 1, *βυζασταροῦδι*, *βυζασταρώνι*. Πβ. καὶ *βυζαλιχτέριν*.

γαλάχτης ὁ, Παξ.

Ἐκ τοῦ ἀμαρτ. οὐσ. *γαλαχτής* < *γαλαχτίζω*.

Τὸ ἀπόπλυμα τῆς σκάφης τοῦ ζυμώματος. Συνών. *ιδ.* ἐν λ. *γαλάτωμα* 2.

γαλάχτι τό, Ἀθῆν. Πελοπν. (Καλάβρυτ. Κορινθ.)

Ἐκ τοῦ ρ. *γαλαχτίζω*.

Τὸ ὕδωρ τὸ ὁποῖον χύνεται εἰς τὴν μαλασσομένην ζύμην διὰ νὰ μαλαχθῇ κολύτερα ἐνθ' ἄν.: *Τὸ ψωμί θέλει πέντε ἔξι γαλάχτια γιὰ νὰ γένη καλὸ* Καλάβρυτ.

γαλαχτιά ἡ, Ἀνδρ. Εὐβ. (Αὐλωνάρι. Κάρυστ. Κουρ.) Κύθν. Μύκ. Σῦρ. Τήν. κ. ἁ. *ἄλαχτιά* Νάξ. (Ἀπύρανθ.) Ἐκ τοῦ ἐπιθ. **γαλαχτός* ἢ τοῦ οὐσ. *γαλάχτι* καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. — *ιά*.

1) Τὸ γαλακτόχρουν ἀπόπλυμα τῆς σκάφης τοῦ ζυμώματος Ἀνδρ. Κύθν. Μύκ. Σῦρ. Τήν. κ. ἁ. Συνών. *γαλάτωμα* 1, *γαλάχτισμα* 2. β) Διάλυμα ἐν ὕδατι ἀλεύρου ἢ πιτύρων παρεχόμενον ὡς τροφή εἰς τοὺς χοίρους Ἀνδρ. Εὐβ. (Αὐλωνάρι. Κάρυστ. Κουρ.) Κύθν. Τήν. γ) Μυζήθρα νωπὴ διαλυομένη εἰς ὕδωρ ψυχρὸν μετὰ ἡ ἀνευ ζαχάρεως καὶ πινομένη ὡς ποτὸν δροσιστικὸν Μύκ. 2) Διαλελυμένη εἰς ὕδωρ ἄσβεστος χρήσιμος εἰς τὸ ἄσπρισμα τοίχων καὶ ἄλλων ἐπιφανειῶν Ἀνδρ. Εὐβ. (Κάρυστ.) Νάξ. (Ἀπύρανθ.) β) Τὸ διὰ διαλελυμένης ἀσβέστου ἄσπρισμα Νάξ. (Ἀπύρανθ.) 3) Ἐπίφάνεια θαλάσσης, εἰς τὴν ὁποίαν ἐπιπλέει ἐρυθροπὸν ἀργιλλῶδες στρώμα κατόπιν χειμαρρώδους βροχῆς Σῦρ.

γαλαχτίζω πολλαχ. *γαλαχτίζου* πολλαχ. βορ. ἰδιωμ. *γαλαχτίζω* Πάρ. (Λεῦκ.) *γαλαφτίζω* Πελοπν. (Κυνουρ.) *ἄλαχτίζω* Νάξ. (Ἀπύρανθ.) *ῥουσαχτίζω* Νάξ. (Φιλότ.) *γασαχτῶ* Νάξ. (Βόθρι.)

Ἐκ τοῦ μεταγν. *γαλακτίζω* = εἶμαι λευκὸς ὡς τὸ γάλα.

1) Ἀλείφω, ἀσπρίζω ἐπιφάνειαν δι' ἀσβέστου διαλελυμένης ἐν ὕδατι πολλαχ.: *Γαλαχτίζω τὸ σπίτι-τὸν τοῖχο-τὴν αὐλὴν* κττ. Συνών. *ἀλείφω* Α 3, *ἀσβεστῶνω* 1, *ἀσπρίζω* Α 1, *ἀσπρογειάζω*, *χρίω*. 2) Μάσσω τὴν ζύμην ὑπορρίπτων ὕδωρ διὰ νὰ γίνῃ μαλακωτέρα καὶ κατάλληλος εἰς τὴν παρασκευὴν ἄρτων Ἀθῆν. Πελοπν. (Βυτίν. Καλάβρυτ. Κορινθ. Κυνουρ.) κ. ἁ.: *Γαλάχτισα τὸ ψωμί πέντε ἔξι χέρια* Κορινθ. *Γαλαχτίζω τὴ ζύμη γιὰ νὰ γίνῃ καλὴ* Ἀθῆν.

γαλάχτισμα τό, πολλαχ. *γαλάφτισμα* Πελοπν. (Κυνουρ.) *ἄλάχτισμα* Νάξ. (Ἀπύρανθ.)

Ἐκ τοῦ ρ. *γαλαχτίζω*.



1) Τὸ ἄσπρισμα ἐπιφανείας διὰ διαλελυμένης ἐν ὕδατι ἀσβέστου πολλαχ. Συνών. ἀσβεστοχύλισμα, ἀσβέ-
στωμα 1, ἀσβέστωσι, ἀσπρισιά, ἄσπρισμα 2, ἀσπρό-
γειασμα, μπατάνισμα. 2) Τὸ λευκὸν ἀπόπλυμα τῆς
σκάφης, εἰς τὴν ὁποίαν ἐγίνε ζύμωσις ἄρτων πολλαχ.
Συνών. γαλάτωμα 2, γαλαχτιά 1. 3) Τὸ γαλακτώδες
ὑγρὸν, ὅπερ παράγεται, ὅταν ζυμώνων τις διαβρέχῃ τὰς
χειρας ἢ χύνην ὑπὸ τὴν ζύμην ὀλίγον ὕδωρ, καὶ ὅπερ
χρησιμοποιεῖται καὶ ὡς καλλυντικὸν τοῦ προσώπου Ἀθῆν.:
Γνωμ. Νοικοκυρὰ ποῦ δὲ πλένεται μὲ γαλάχτισμα δὲν εἶναι
νοικοκυρὰ (διότι δὲν ἤξεύρει νὰ ζυμῶνῃ καλά).

γαλαχτίτα ἢ, Πόντ. (Ἄμισ. Κερασ. Κοτύωρ. Τραπ.
Χαλδ. κ. ἄ.)

Ἐκ τοῦ ἀρχ. οὐσ. γαλακτίτης = εἶδος λίθου, ὅστις
ὕγρανθεις καὶ τριβόμενος παράγει χυμὸν τινα γαλακτώδη.

Ἀγριόχορτον ἔχον ὁπὸν ὁμοιον πρὸς γάλα. Συνών.
ἰδ. ἐν λ. γαλατίτσα 2.

γαλαχτίτσα ἢ, Πόντ. (Ἄμισ. Τραπ.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. γαλαχτίτα δι' ὑποκαταστάσεως τῆς πα-
ραγωγικῆς καταλ. διὰ τοῦ -ίτσα.

Γαλαχτίτα, ὁ ἰδ.

γαλαχτόμετρο τό, Ἀθῆν.

Ἐκ τῶν οὐσ. γάλα καὶ μέτρο.

Εἰδικὸν ὄργανον, διὰ τοῦ ὁποῖου διαγινώσκεται ἡ πυ-
κνότης καὶ ἡ γνησιότης τοῦ γάλακτος.

γαλαχτούρα ἢ, Εὐβ. (Κύμ.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. *γαλαχτός καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ.
-ούρα.

Γίδα ἢ προβατῖνα γαλακτοφόρος.

γαλγανίζω Πόντ. (Ἱμερ. Κερασ. Χαλδ.)

Ἀγνώστου ἐτύμου.

Φλέγω, καίω, ἐπὶ τοῦ ἡλίου ἔνθ' ἄν.: Ὁ ἦλεν γαλ-
γανίζ' ὁσήμερον Χαλδ. Ἐγαλγάντισε μας ὁ ἦλεν αὐτόθ.

γαλῆ ἢ, γαλέα Πόντ. (Ζησιν. Κερασ. Κοτύωρ. Ὁφ.
Σινώπ.) γαλῆ Βιθυν. Θράκ. (Αἰν.) Καππ. Λέσβ. Προπ.
(Ἀρτάκ. Πάνορμ.) κ. ἄ.—Λεξ. Περίδ. Βυζ. Αἰν. ἀγαλῆ
Θράκ. (Αἰν.) Ἱμβρ. Λέσβ. Χίος γαλέας ὁ, Πόντ. (Κο-
τύωρ. Ὁφ. Σαράχ.)

Ἐκ τοῦ μεσν. οὐσ. γαλέα. Πβ. καὶ ἀρχ. γαλῆ.

1) Εἶδος ἰχθύος ὀλισθηροῦ καὶ φαιόχρου μετὰ μελα-
νῶν στιγμάτων Βιθυν. Πόντ. (Κερασ. Κοτύωρ. Σινώπ.)
Προπ. (Ἀρτάκ. Πάνορμ.) κ. ἄ.—Λεξ. Περίδ. Βυζ. Αἰν.

2) Ἀγρία γαλῆ Θράκ. (Αἰν.) Ἱμβρ. Λέσβ. 3) Ἰκτίς,
ρυφίτσα Πόντ. (Ζησιν. Ὁφ. Σαράχ.) 4) Ἀράχνη Καππ.

5) Ἡ νεροκολοκυθῆς Λέσβ. 6) Ἡ ψίχα τοῦ
ἀμυγδάλου Χίος.

Τὸ ἄρσεν. Γαλέας καὶ ὡς ἐπών. Πόντ.

γαλῆάγρα ἢ, Ἀθῆν. Ἡπ. Θεσσ. Θράκ. (Αἰν.) Δῆμν.
Μακεδ. (Ἀρν. Βελβ. Θεσσαλον. Καταφύγ. Χαλκιδ.) Πε-
λοπν. (Μεσσ.) κ. ἄ.—Λεξ. Γαζ. (λ. πισστήριον) Περίδ.
Βυζ. γαλῆάγρα Μακεδ. (Χαλκιδ.) γαλῆάγρα Μακεδ.
(Χαλκιδ.) καλῆάγρα Ἀθ. Θεσσ. Μακεδ. (Χαλκιδ.) γα-
λῆάγρα Μακεδ. (Βλάστ.)

Ἐκ τοῦ ἀρχ. οὐσ. γαλῆάγρα = παγὶς πρὸς σύλληψιν
γαλῶν.

1) Κλωβίον σιδηροῦν Πελοπν. (Μεσσ.)—Λεξ. Περίδ.

2) Κοχλιῶδες πισστήριον ἐν γένει τῶν βιβλιοδετῶν ἢ
ἄλλων ἐπαγγελματιῶν πρὸς ἐκθλίψιν ἐλαίων, κρηθηρῶν,

σταφυλῶν κττ. ἔνθ' ἄν. 3) Τὸ σφυρίον τοῦ πεταλωτοῦ
Ἡπ. Μακεδ. (Καταφύγ.)

γαλέος ὁ, σύννηθ. γαλῆος πολλαχ.

Ἐκ τοῦ ἀρχ. οὐσ. γαλέος. Πβ. καὶ ΓΧατζιδ. ἐν
Ἀθηνᾶ 42 (1930) 83.

1) Ὁ ἰχθύς γαλέος τῆς τάξεως τῶν σελαχοειδῶν σύ-
νηθ. 2) Τὸ σκυλλόψαρο πολλαχ. 3) Ὁ καρχαρίας

Πάρ. κ. ἄ. 4) Εἶδος πλοίου Μέγαρ.

Ἡ λ. ὑπὸ τὸν τύπ. Γαλῆος ἐπών. Ἀθῆν. Κρήτ. καὶ ὡς
τοπων. Κύθν. Πάρ.

γαλῆόττα ἢ, Ζάκ. Ἡπ. Θράκ. (Αἰν.) Κάρπ. Κρήτ.
Κύπρ. Μῆλ. Νάξ. Πάρ. Πελοπν. (Μάν.) κ. ἄ.—Λεξ.
Αἰν.

Ἐκ τοῦ Ἱταλ. *galeotta*.

Εἶδος πλοίου μακροῦ καὶ ταχυπλόου: Ἀσμ.

Πέντε φεργάδες εἵμαστε καὶ δεκοχτὼ γαλῆόττες

κ' εἴχαμε σκλάβους ὁμορφους ἔς τὴν ἄλυσσο δεμένους

γαλέρα ἢ, ὡς ναυτικὸς ὄρος πολλαχ.

Ἐκ τοῦ Ἱταλ. *galera*.

Εἶδος πλοίου ταχυπλόου συνήθως πολεμικοῦ ἢ πει-
ρατικοῦ.

γαλέττα ἢ, κοιν. γαλέττα Θράκ. (Σουφλ.) Κρήτ. κ. ἄ.

Ἐκ τοῦ Ἱταλ. *galletta*.

1) Ἀρτος διφυρῆς συνήθως σχήματος στρογγυλοῦ
καὶ πεπλατυσμένου κοιν. β) Λευκὸς μαλακὸς ἄρτος
Θράκ. (Σουφλ.) 2) Τὸ ἄκρον τοῦ ἱστοῦ πλοίου ἀπολῆ-
γον εἰς ῥόμβον πεπλατυσμένον ὡς ναυτικὸς ὄρος πολλαχ.

3) Πήλινον δοχεῖον κατάλληλον διὰ μεταφορὰν τρο-
φῆς Κρήτ.

γαλεττάκι τό, κοιν.

Ὑποκορ. τοῦ οὐσ. γαλέττα διὰ τῆς παραγωγικῆς καταλ.
-άκι.

Μικρὰ γαλέττα. Συνών. γαλεττίτσα.

γαλεττίτσα ἢ, σύννηθ.

Ὑποκορ. τοῦ οὐσ. γαλέττα διὰ τῆς παραγωγικῆς
καταλ. -ίτσα.

Γαλεττάκι, ὁ ἰδ.

γαλευτήριν τό, Κύπρ. γαλευτήρι Πάρ.—ΠΓενναδ.
Γεωργ. Γλωσσάφ. 13.

Ἐκ τοῦ ρ. γαλεύω. Ἡ λ. καὶ μεσν. ἰδ. Μαχαιρ.
(ἐκδ. R Dawkins) 1,32 καὶ 241.

1) Δοχεῖον εἰς τὸ ὁποῖον ἀμέλγουν τὸ γάλα Κύπρ.
Πάρ. Ἡ σημ. καὶ μεσν. Πβ. Μαχαιρ. ἔνθ' ἄν. 1,32 «ἐτσα-
κίστην τὸ γαλευτήριν καὶ ἐχενώθην τὸ γάλαν». 2) Γα-
λακτοκομεῖον ΠΓεννάδ. ἔνθ' ἄν.

γαλευτῆς ὁ, Κύπρ. Θηλ. γαλευτῖνα Κύπρ.

Ἐκ τοῦ ρ. γαλεύω.

Ὁ ἄνθρωπος ὅστις ἀμέλγει. Συνών. ἀρμεγάρις 1,
ἀρμεγὸς 1.

γαλεύω (I) ἀμάρτ. γαλεύκω Κύπρ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. γάλα. Ἡ λ. καὶ μεσν. Πβ. Μαχαιρ.
(ἐκδ. R Dawkins) 1, 32.

1) Ἀμέλγω: Πῆσιν οἱ βοδ-δοὶ νὰ γαλέψουσι τὰς κου-
έλ-λες (βοδ-δοὶ=βοσκοί, κουέλ-λες=προβατίνες). Ἡ σημ.
καὶ μεσν. Πβ. Μαχαιρ. ἔνθ' ἄν. «ὁ ἅγιος Μάμας...ἐπιάν-
νεν τοὺς λέοντας καὶ ἐγάλευν τους καὶ ἐπολόμαν τυρίν
καὶ ἐτάγιζεν τοὺς πτωχοὺς». Συνών. ἀρμέγω 1. 2)

